

7. klassi inimeseõpetuse ainekava

Teema: Inimese areng ja murdeiga	
Teema olulisus: Inimese areng erinevates arenguvaldkondades ja erinevatel arenguperioodidel toetab teadlike (k a terviseteadlike) otsuste tegemist eaperioodi arenguülesannete täitmisel.	
Õpitulemused: Kirjeldab pärilike ja keskkonnategurite, nt elukeskkonna, ümbritsevate inimeste ja hariduse mõju inimese arengule ja otsustele. Seostab inimese kasvamist ja arengut pärilike ning keskkonnateguritega Selgitab inimese arengut murde- ja noorukieas ning eristab seda täiskasvanueast.	Õppesisu: Areng, küpsemine, kasvamine, õppimine, pärilikkus, keskkonna mõju, inimese valikud. Ühiskonna mõju inimese kasvamisele ja arengule. Inimese elukaar. Murde- ja noorukiea koht elukaares. Murde- ja noorukiea iseloomulikud tunnused. Suguküpsus, sootunnused, keha muutumine.
Põhimõisted:	
Praktilised tööd:	
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: Üldpädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus – enesekirjelduses arusaamine, mis seob inimest tema bioloogiliste vanematega

ja mis teiste lähedaste inimestega.

Enesemääratluspädevus - ülesannetes murde- ja noorukieas toimuvate muutuste kirjeldamine ja selgitamine.

Õpipädevus – loetu mõistmine ja arusaamine, küsimustele vastamine, teabe otsimine.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus - koostöö rühmas ja paaris, erinevate arvamuste aktsepteerimine.

Suhtluspädevus - koostöö rühmas ja paaris, selge eneseväljendus.

Matemaatika-, loodusteadusete ja tehnoloogiaalane pädevus - elukaare mudelil matemaatiliste andmete kasutamine, suguleundite korrekteslt nimetamine.

Ettevõtlikkuspädevus - oma õpitegevuse planeerimine, rühmatöös initsiatiivi näitamine.

Digipädevus - ülesannete lahendamisel ja teabe otsimisel digivahendite kasutamine.

Läbivad teemad:

Elukestev õpe ja karjääri kujundamine - oma huvide, tugevuste, nõrkuste, väärtuste, hoiakute kaardistamine, iseseisva õppimise arendamine individuaalülesannetes, stereotüüpsete suhtumiste mõistmine.

Keskkond ja jätkusuutlik areng - kultuurilise mitmekesisuse mõistmine ja rühmatöös sellega arvestamine.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - ülesannete lahendamisel loovuse kasutamine, initsiatiivi näitamine.

Kultuuriline identiteet - murdeea vaimsete ja sotsiaalsete muutuste käsitlemisel mõistmine ja näidete toomine erinevate kultuuride kohta

	täisealiseks saamise rituaalides. Tervis ja ohutus- murdeeaga seotud muutuste kirjeldamine, mõistmine, enesega seostamine. Tehnoloogia ja innovatsioon- loob esitluse kasutades slaidiesitlus või postrite programme. Väärtused ja kõlblus - sallivuse ja erinevuste aktsepteerimise mõistmine ja õppetöös (ning mujal) selle kasutamine, näidete toomine. Teised õppeained: Eesti keel - enesekirjelduse ja võrdluse kirjutamine, küsimuste koostamine ja neile vastamine. Bioloogia- pärilikkus ja keskkonnategurid, inimese anatoomia ja füsioloogia ning murdeiga. Matemaatika - arvandmete kasutamine. Kunst - tööde kujundamine. Liikumisõpetus - liikumispausid tunnis.
Lõiming: Aine nimetus ja teema/tegevus (koostöös teise õpetajaga) Eesti keel - enesekirjelduse ja võrdluse kirjutamine, küsimuste koostamine ja neile vastamine.	
Hindamine:	
Õppevara:	

Teema: Inimene, valikud, õnn

Teema olulisus: Eneseregulatsiooni oskuste ja õpioskuste arendamine turvalisuse ja heaolu allikana.

Õpitulemused:

Selgitab, mis on minapilt ja enesehinnang;

Toob näiteid teguritest, mis kujundavad minapilti ja enesehinnangut.

Analüüsib ennast oma väärtuste, isikuomaduste, võimete ja huvide põhjal ning seostab seda valikutega elus;

Analüüsib inimese võimalusi ja vastutust oma elutee kujundamisel.

Õppesisu:

Minapilt - kirjeldav ja hinnanguline aspekt minapildist.

Positiivse minapildi kujundamine.

Eneseanalüüs, väärtused, teadlikud valikud ja vastutus elus.

Enesekasvatuse võtted.

Enesearendamine oma elutee kujundamisel.

Positiivne suhtumine endasse ja teistesse kui) heaolu alus..

Põhimõisted:**Praktilised tööd:****Metoodilised soovitused:****Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise:****Üldpädevused:**

Kultuuri- ja väärtuspädevus- toma väärtushinnangute teadvustamine.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus- eneseteostamine läbi kindla eesmärgi ja plaani, väärtushinnangute erinevuste mõistmine ning selgitamine.

Enesemääratluspädevus - suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, kirjeldada ning analüüsida enda omadusi, valida

asjakohane tegutsemisviis.

Õpipädevus - eesmärgi täitmise süsteemne planeerimine,, oma teadmise analüüsimine.

Suhtluspädevus - selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendamine, töötamine rühmas ning paaris,

Ettevõtlikkuspädevus- eesmärkide seadmine, plaani koostamine ja nende elluviimine.

Digipädevus - ülesannete lahendamisel ja teabe otsimisel digivahendite kasutamine.

Läbivad teemad:

Elukestev õpe ja karjääri kujundamine - teadlikult eesmärgi täitmine tegevusplaani järgi, enda omaduste, tugevuste, võimete määratlemine, enese arendamise kavandamine ja ellu viimine (enesekasvatuse meetodid).

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - ülesannete lahendamisel loovuse kasutamine, initsiatiivi näitamine, plaanide kujundamine ning nende elluviimise sammude koostamine

Kultuuriline identiteet - enda päritolu uurimine ja analüüsimine, kultuurilise sallivuse kujundamine.

Tervis ja ohutus - positiivsete mõtete kirjanek teise inimese kohta aitab kaasa teise inimese kujunemisele vaimselt ja emotsionaalselt terveks ühiskonnaliikmeks.

Väärtused ja kõlblus - erinevate väärtushinnangute mõistmine, teistele komplimentide sõnastamine, oma seisukohtade põhjendamine.

Teised õppeained:

Eesti keel - enesekirjelduse ja komplimentide kirjutamine. Selge eneseväljendus probleemi kirjeldamisel ja selle lahendamise.

Kunst - kollaaži tegemine ja loovülesande kujundamine

Liikumisõpetus - liikumispausid tunnis.

Lõiming: Aine nimetus ja teema/tegevus (koostöös teise õpetajaga)	
Hindamine:	
Õppevara:	

Teema: Inimene ja rühm	
Teema olulisus: Inimene on sotsiaalne olend ning teeb koostööd erinevate inimestega erinevates rühmades, säilitades samal ajal sõltumatuse.	
Õpitulemused: Mõistab, et inimene on sotsiaalne olend, toob näiteid rühma kuulumise ja rühmas suhtlemise olulisusest; Toob näiteid erinevate rühmade normidest ja reeglitest, mis toetavad ühiselu toimimist; Analüüsib enda rolli, õigusi ja kohustusi erinevates rühmades; Kirjeldab rühma mõju käitumisele, sh sõltumatuse ja autoriteedi olemust inimsuhetes, demonstreerib õpitu olulisust toimetulekut rühma survega.	Õppesisu: Rühm. Erinevad rühmade liigid. Erinevad rollid, reeglid ja normid rühmas. Inimeste õigused ja kohustused erinevates rühmades. Rühma kuulumine, selle positiivsed ja negatiivsed küljed. Koostöised ja võistluslikud rühma tegevused. Hoolivuse, austuse, õigluse ja vastutustunde väärtustamine koostöises tegevuses. Konformsus. Sõltumatus. Autoriteet. Toimetulek rühma survega ennast ja teisi kahjustavates olukordades.

Põhimõisted:	
Praktilised tööd:	
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: Üldpädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus - erinevate gruppide ja juhtimisstiilide olemuse mõistmine, teistmeliste õiguste ja kohustuste mõistmine ning analüüsimine. Sotsiaalne ja kodanikupädevus - arusaamine erinevatest reeglitest ja normidest eri keskkondades; arutelu sõltumatuse teemal, erinevates olukordades sõltumatuse säilitamist analüüsimine. Enesemääratluspädevus- arusaamine enda erinevatest rollidest, õigustest ja kohustustest. Suhtluspädevus - rühmatöös koostööna eri gruppide analüüsimine, töötamine rühmas ja paaris Ettevõtlikkuspädevus - probleemide nägemine, analüüsimine, rühmatöös initsiatiivi näitamine, oma õppetegevuse kavandamine. Digipädevus - ülesannete lahendamisel ja teabe otsimisel digivahendite kasutamine. Läbivad teemad: Elukestev õpe ja karjääri kujundamine- erinevate rollide eri rühmades nägemine, analüüsimine, enese rollide

	kirjeldamine, rollidesse stereotüüpse suhtumise äratundmine. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - ülesannete lahendamisel loovuse kasutamine, initsiatiivi näitamine, koostöö tegemine erinevate klassikaaslastega. Tervis ja ohutus - riskikõhtade ja stereotüüpsete lähenemiste nägemine gruppide, rollide, õiguste ja kohustuste puhul. Väärtused ja kõlblus - grupi reeglite ja nende järgimise vajaduse mõistmine, grupi surve äratundmine, sellega toimetuleku analüüsimine, sallivuse tähtsuse selgitamine. Teised õppeained: Eesti keel - selge eneseväljendus probleemi kirjeldamisel ja selle lahendamisel. Ühiskonnaõpetus - lapse õigused ja kohustused. Kunst - tööde kujundamine. Liikumisõpetus - liikumispausid tundides.
Lõiming: Aine nimetus ja teema/tegevus (koostöös teise õpetajaga) Kunst-Autoriteetne inimene. Koostada plakat vms vormis ülevaade millised omadused, tegevused jms kujundavad inimesest autoriteedi.	
Hindamine:	
Õppevara:	

Teema: Turvalisus, tervise- ja riskikäitumine

Teema olulisus: Inimese teaduspõhised teadmised oskused ja hoiakud toetavad tema heaolu ja tervisekäitumist isiklikul ja ühiskonna tasandil.

Õpitulemused:

Analüüsib tegureid, mis aitavad säilitada inimese vaimset heaolu, märkab ohte, oskab kaaslast toetada ja vajaduse korral abi otsida;

Analüüsib laste heaolu mõjutavaid tegureid oma kogukonnas, teeb ettepanekuid, kuidas kogukonnas paremini seista laste heaolu eest;

Analüüsib uimastitega seotud riskikäitumise tagajärgi inimese toimetulekule ning sekkumise võimalusi indiviidi ja ühiskonna tasandil;

Toob näiteid seadustest, mis kaitsevad laste õigusi, tervist ja heaolu, ning analüüsib õiguste ja kohustuste seoseid;

Õppesisu: Inimese heaolu komponendid (sh vaimne heaolu).

Laste heaolu mõjutavad tegurid (materiaalne, füüsiline, vaimne, sotsiaalne) kogukonna tasandil.

Lapse ja noore vaimse heaolu tõstmise võimalused koolis ja kogukonnas.

Uimastitega seotud riskikäitumise ennetamine indiviidi tasand: tõhusad sotsiaalsed oskused ja keeldumisoskused.

Uimastitega seotud riskikäitumise ennetamine: kogukonna ja ühiskonna tasand.

Lapse õigused ja kohustused peres, koolis ja ühiskonnas.

Laste ja noorte õigusi, tervist ja heaolu kaitsvad seadused.

Põhimõisted:**Praktilised tööd:****Metoodilised soovitused:**

Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise:

Üldpädevused:

Kultuuri- ja väärtuspädevus - lapse õiguste väärtustamine, mõistmine, et õigustega kaasnevad kohustused, üldinimlike väärtuste mõistmine ja nende sõnastamine.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus - teise lapse õiguste austamine samaväärselt enda omadega. Juhindumine lapse õigustest ja käitumine vastavalt. Abivajaja märkamine.

Enesemääratluspädevus - enda seisukohtade mõistmine seoses lapse õigustega, tervist toetavate valikute selgitamine ja tegemine seoses uimatitega.

Õpipädevus - kava koostamine ja selle teostamine, uimastite tervist kahjustava toime mõistmine ning selle järgi valikute tegemine.

Suhtluspädevus - enese asjakohane väljendamine rühmatöös, oma arvamuse põhjendamine, töötamine rühmas ja paaris.

Ettevõtlikkuspädevus - probleemide märkamine lahenduste pakkumine, lahendamine, asjatute riskide vältimine, arukate riskide mõistmine.

Digipädevus - ülesannete lahendamisel ja teabe otsimisel digivahendite kasutamine.

Läbivad teemad:

Elukestev õpe ja karjääri kujundamine - oma õpi- ja suhtlusoskuste arendamine, enda ning teiste õiguste mõistmine, sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamine uimastitega seotud olukordadega seondult.

Teabekeskond ja meediakasutus- erinevate abisaamise võimaluste leidmine, sobiva teabe leidmine, nutiseadmete mõistlik ja asjakohane

kasutamine.

Tehnoloogia ja innovatsioon-
infootsingu teostamine, erinevate
infootsingute programmide
kasutamine, sobiva info eristamine
valeinfost..

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus -
ülesannete lahendamisel loovuse
kasutamine, initsiatiivi näitamine,
kogukonnas noorte heaolu võimaluste
märkamine ja ettepanekute tegemine.

Tervis ja ohutus - vaimse tervise
tähtustamine, tervislike valikute
eelistamine uimastitega seotud
olukordades, laste heaolu kitsaskohtade
märkamine kogukonnas, enda tervise
tähtsustamine.

Väärtused ja kõlblus - lapse õiguste
tundmine, neile vastavalt käitumine,
abivajaja märkamine. Probleemide
lahendamisse panustamine kooli
tasandil.

Teised õppeained:

Ühiskonnaõpetus - lapse õigused ja
kohustused.

Eesti keel - juhtumite lugemine ja
analüüsi kirjutamine.

Bioloogia - inimese füsioloogia seoses
uimastite mõjuga.

Kunst - tööde kujundamine.

Liikumisõpetus - liikumispausid
tundides.

Lõiming:

Aine nimetus ja teema/tegevus (koostöös teise õpetajaga)

Eesti keel - juhtumite lugemine ja analüüsi kirjutamine.

Hindamine:

Õppevara: